

Till: Miljö- och energidepartementet, klimatenheten

Epost: m.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: ina.muller.engelbrectson@regeringskansliet.se

Miljö- och energidepartementets dnr. M2019/00116/Kl

Remissvar angående EU-kommissionens meddelande "En ren jord åt alla - En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi"

SveMin (Föreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige) är den nationella branschföreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige. Antalet medlemsföretag uppgår till ett 40-tal. Medlemsverksamheterna förekommer i hela landet, varav gruvorna huvudsakligen är lokaliserade till norra Sverige och Bergslagen.

Efter medgivet anstånd ger SveMin in följande remissvar.

Inledning

Svensk gruv- och mineralindustri bedrivs med högt ställda miljökrav och levererar metaller och mineral till samhällsviktiga värdekedjor. Även klimatambitionerna är höga och år 2018 presenterade branschen sin färdplan för en konkurrenskraftig och fossilfri gruv- och mineralnäring år 2045 för regeringen. Branschen är övertygad om att omställningen kommer att lyckas. Arbetet kommer dock att ta tid och vara kapitalkrävande.

Det har redan initierats flera FoU-projekt med syfte att minska CO₂-utsläpp från gruv- och mineralindustrin, bland annat:

- **SUM (Sustainable Underground Mining)** – LKAB:s framtida produktion som autonom och CO₂-neutral. Projektet är hittills egenfinansierat och startade år 2018 i samverkan mellan LKAB, Epiroc, ABB, Volvo och Combitech.

- **HYBRIT** (Hydrogen Breakthrough Ironmaking Technology) – fossilfri ståltillverkning. Projektet, som startade år 2016, är nu inne i en pilotfas (2018 – 2024) som kommer att följas av en demofas (2025 – 2035). HYBRIT drivs av LKAB, Vattenfall och SSAB, med delfinansiering av Energimyndigheten.
- **SIMS** (Sustainable Intelligent Mining systems) – test av intelligenta gruvsystem och eldrivna underjordsmaskiner. Projektet startade år 2017 och drivs i samverkan med flera projektparter, bland annat Epiroc, ABB, LKAB, Boliden, LTU, Agnico Eagle, Ericsson, Mobilaris m.fl. och med huvudsaklig finansiering via Horizon 2020, EU:s ramprogram för forskning.
- **Boliden Eltrolley** – test av eldrivna gruvtruckar ovanjord. Projektet drivs under 2018 – 2019 i samverkan mellan Boliden, ABB, Eitech, Caterpillar och Pon med delfinansiering av Energimyndigheten.
- **CemZero** – förstudie om elektrifierad cementtillverkning som startade 2017. Samarbetsprojekt mellan Cementsa och Vattenfall med visionen att klara cementtillverkning utan koldioxidutsläpp år 2030. Det motsvarar en utsläppsminskning på ca 5 procent av Sveriges totala koldioxidutsläpp.

Dessa exempel visar gruv- och mineralindustrins tydliga inriktning och aktiva arbete som redan bedrivs för att anpassa verksamheterna till de omställningar som kommer att behövas. Projekten visar också att satsningar som dessa tar tid att genomföra och förutsätter stora investeringar.

EU-kommissionens meddelande om en ren jord åt alla

Den svenska gruv- och mineralindustrin stödjer EU:s klimatambitioner och välkomnar förslag som bidrar till att begränsa och minska utsläppen av klimatpåverkande gaser. Samtidigt kan konstateras att det kommer krävas långsiktighet och stabila förutsättningar för näringslivet för att omställningarna ska lyckas.

Som alla visioner behöver EU:s långsiktiga klimatvision omsättas i konkreta aktiviteter och brytas ner till delmål. Visionens olika scenarier visar att det råder osäkerhet om vilka lösningar som kommer att bli verklighet och om vilka som blir viktigast. **SveMin tar inte här ställning till något specifikt scenario utan framhåller istället att det är mycket viktigt att inte (medvetet eller omedvetet) begränsa möjligheterna till alternativa och kombinerade vägar framåt.**

Förmåga att lagra energi beskrivs i kommissionens meddelande som en nyckelfaktor för de flexibla behov som övergången till nya energilösningar kräver. Batterier är en viktig del för att lösa lagringsbehovet till de nya tekniker som energiomställningen förutsätter. EU behöver därför säkra försörjningen av metaller, både till batteriframställning och för teknikutvecklingen i övrigt som är nödvändig för energiomställningen, så att den i möjlig mån tillgodoses genom utvinning inom

EU. Säkerställande av framtida utvinning av metaller och mineral i EU är ett exempel på en strategiskt viktig åtgärd som kommer att behövas oavsett vilka av scenarierna som blir mest framträdande och det är därför viktigt att stärka förutsättningarna för europeisk gruvindustri.

SveMin konstaterar att behovet av fortsatt och framtida tillgång till råvaror är väl känt inom EU och bland annat har kommit till uttryck i "Raw Materials Initiative" (2007), i EU:s "Action Plan for the Circular Economy (2015)", i EU:s industristrategi ("An Industrial Strategy for Europe", 2017) och den växande listan på metaller som är kritiska för EU:s behov (*list of Critical Raw Materials for the EU*, 2017). Att metaller ska återvinnas i största möjliga utsträckning är en självklarhet även för svensk gruvindustri. Bolidens smältverk Rönnskär i Skellefteå är till exempel världsledande på återvinning av elektronikskrot. **Återvinning står inte i motsatsförhållande till utvinning av jungfruliga material. Men – växande efterfrågan förutsätter både återvinning och utvinning under lång tid framöver för att möta behovet av metaller både för energiomställning (teknik) och en växande global befolkning.**

Sverige har goda geologiska förutsättningar och dessutom lång erfarenhet av framgångsrik gruv- och mineralindustri, med ett kluster av företag som levererar världsledande produkter inom både teknik och råvaror. **Den svenska gruv- och mineralindustrin är därmed väl positionerat för att kunna bidra till EU:s metallförsörjning och råvarubehov. Det ska dock understrykas att svensk gruv- och mineralnäring har betydande utmaningar för att kunna fortsätta att utvecklas.** Dessa utmaningar består till stor del av målkonflikter mellan olika regelverk och även i bristande överensstämmelse mellan olika initiativ, strategier, visioner och rättsakter både på nationell nivå och på EU-nivå. Detta skapar osäkerhet och försvårar investeringar. Problemen förstärks av en oroväckande stor okunskap om gruvnäringen. Det behövs bättre kunskap både om gruvindustrins förutsättningar och om dess stora samhällsnytta. **Från våra beslutsfattare efterfrågar vi långsiktiga och välavvägda beslut baserade på helhetsavvägningar och tydliga regelverk för att möjliggöra de omfattande investeringar som är förutsättningen både för all gruv- och mineralindustri och för att klara EU:s klimatvision.**

Medskick till den svenska regeringen

I dialogen om EU:s långsiktiga klimatstrategi och visionen om en ren jord åt alla gör SveMin följande medskick till den svenska regeringen:

1. Omställningen till ett koldioxidneutralt samhälle kommer att förutsätta ett stort inflöde av metaller till nya och befintliga värdekedjor. Återvinning måste främjas, men kommer inte på långt när att täcka det metallbehov som förutspås.

2. EU behöver utveckla och säkra den europeiska självförsörjningsgraden av metaller för att inte bli helt beroende av import. Importerade metaller är ofta producerade med betydligt sämre miljö- och klimatprestanda än motsvarande svensk produktion. Möjligheterna till fortsatt import bedöms i vissa fall vara mycket osäkra annat än på kort sikt. Svensk gruvnäring har en viktig roll att spela och kan bidra till att leverera metaller som framställts med hänsyn tagen till miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter. Det finns en god geologisk potential för att utveckla den svenska gruvnäringen och bidra till att tillgodose behovet av metaller och mineral samtidigt som detta har positiv effekt för svensk tillväxt och ger stor samhällsnytta.
3. Gruv- och mineralnäringen levererar till en global marknad och både nationella och EU-drivna spelregler måste utformas för att stärka konkurrenskraften hos våra svenska gruvföretag.
4. Osäkerheten om det i fortsättningen överhuvudtaget går att få tillstånd till fortsatt eller ny gruvverksamhet i Sverige måste tas på allvar. I Sverige har det på över tio år inte startat någon ny gruva utanför redan etablerade gruvområden, som prövats enligt både minerallagen och miljöbalken. Trenden är att även befintliga verksamheter fastnar i utdragna och oklara tillståndprocesser. Detta skrämmar inte bara bort nya potentiella gruvprojekt, det hindrar eller omöjliggör angelägna investeringar även i befintliga verksamheter. Detta är ett hot inte bara mot svensk gruvnäring, utan också mot EU:s framtida självförsörjning av metaller.
5. Det svenska gruv- och mineralklustret levererar inte bara metaller och mineral utan också teknik som många gånger anses vara världsledande. Utvecklingen av klimatanpassade produktionslösningar är redan igång. Genom att satsa på svensk gruvnäring stärks även möjligheterna att fortsätta utveckla världsledande tekniklösningar som kan användas även utanför EU.

Stockholm den 19 februari 2019

SveMin, genom

Lars-Åke Lindahl

T.f. vd

Kerstin Brinnen

Branschjurist

Erika Skogsjö

Klimat- och hållbarhetsansvarig